

De minister voor Armoedebelief, Participatie en Pensioenen
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Datum
20 april 2023

Ons kenmerk
z2023-01678

Uw brief van
22 maart 2023

Contactpersoon
070 8888 500

Uw kenmerk
2023-0000098048

Onderwerp

Verzoek om advies op eenmalig bedrag aan ouderen van Surinaamse herkomst

Geachte mevrouw Schouten,

Bij brief van 20 maart 2023 is de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) op grond van het bepaalde in artikel 36, vierde lid, van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), geraadpleegd over het besluit houdende de toekenning van een eenmalig bedrag aan ouderen van Surinaamse herkomst (Tijdelijk besluit eenmalig bedrag ouderen van Surinaamse herkomst) (hierna: het concept).

De AP heeft een aantal opmerkingen over het concept en adviseert daarmee rekening te houden.

Strekking van het concept

Het concept regelt dat Nederlandse ouderen van Surinaamse herkomst die uiterlijk 25 november 1975¹ vanuit Suriname naar Nederland zijn verhuisd om zich hier te vestigen met het oog op het behoud van rechten en plichten en sindsdien ten minste 25 jaar in Nederland hebben gewoond, aanspraak maken op een eenmalige tegemoetkoming van 5000 euro.² Deze mensen waren in de periode van 1957³ tot hun verhuizing naar Nederland niet verzekerd voor de Algemene Ouderdomswet (AOW), omdat zij weliswaar wel de Nederlandse nationaliteit hadden, maar geen ingezetene van Nederland⁴ waren.⁵ Volgens het systeem van de AOW is hun uitkering gekort in evenredigheid tot het aantal onverzekerde jaren, het zogenoemde 'AOW-gat'. Met de eenmalige toekenning wordt beoogd een gebaar van erkenning te maken naar de betreffende groep ouderen, om zo recht te doen aan de gevoelens van onrecht die leven bij deze groep.⁶

¹ De datum waarop Suriname onafhankelijk werd.

² Artikel 3 en 4 van het concept.

³ Het jaar waarin de Algemene Ouderdomswet in werking trad.

⁴ Ook wel aangeduid als ingezetene van het Europees deel van het Koninkrijk.

⁵ Het ingezetenschap van Nederland is randvoorwaardelijk voor de opbouw van AOW.

⁶ Toelichting, p. 6.

Datum
20 april 2023

Ons kenmerk
z2023-01678

Om de eenmalige tegemoetkoming te ontvangen, moet de oudere een aanvraag indienen bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB), die namens⁷ de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen beslist op de aanvraag. Om te beoordelen of de aanvrager recht heeft op de eenmalige uitkering, maakt de SVB gebruik van gegevens die de oudere aanlevert, alsmede bij haar beschikbare gegevens⁸ en gegevens uit de Basisregistratie Personen (BRP). De SVB schrijft daarnaast alle ouderen aan die blijkens de administratie van de SVB naar verwachting binnen de doelgroep vallen.

Advies

Concretisering persoonsgegevens

Artikel 6 van het concept bepaalt dat de aanvrager op verzoek of uit eigen beweging de inlichtingen en bewijsstukken verstrekt die nodig zijn voor het toekennen van de eenmalige uitkering en de medewerking verleent die redelijkerwijs nodig is. Uit de toelichting blijkt dat ook gebruik zal worden gemaakt van reeds bij de SVB beschikbare gegevens en van gegevens uit de BRP.⁹ Daarnaast worden er ook persoonsgegevens verwerkt voor het gericht benaderen van personen die mogelijk in aanmerking komen voor het eenmalig bedrag.¹⁰ Het concept concretiseert niet om welke (persoons)gegevens het gaat.

De AP verwacht dat op voorhand, in ieder geval in algemene termen, te bepalen is welke persoonsgegevens moeten worden verwerkt in het kader van de aanvraag van de eenmalige uitkering. Hetzelfde geldt voor de persoonsgegevens die moeten worden verwerkt voor het gericht benaderen van potentieel rechthebbenden. In dat geval dienen deze persoonsgegevens te worden beschreven.

De AP adviseert om in het concept te concretiseren welke persoonsgegevens worden verwerkt ten behoeve van de adviesaanvraag en de gerichte benadering.

Grondslagen voor gegevensverstrekking

Grondslag gebruik reeds bij de SVB bekende gegevens

De toelichting stelt dat voor de uitvoering van het concept gegevens nodig zijn die grotendeels al bekend zijn bij de SVB uit hoofde van de uitvoering van andere taken, zoals bijvoorbeeld de AOW. Deze gegevens kunnen volgens de toelichting op grond van artikel 72 van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (SUWI) worden verstrekt aan de minister,¹¹ zodat de SVB deze gegevens kan gebruiken voor de uitvoering van het concept.¹²

Artikel 72 van de Wet SUWI bepaalt – kortgezegd en voor zover hier relevant – dat de SVB (bepaalde) gegevens en inlichtingen verstrekt aan de minister als de minister deze gegevens en inlichtingen nodig

⁷ In mandaat, zie p. 11 van de toelichting.

⁸ Bijvoorbeeld gegevens die de SVB registreert in het kader van de uitvoering van de AOW.

⁹ Toelichting, p. 10.

¹⁰ Artikel 9 van het concept.

¹¹ Toelichting, p. 10.

¹² Feitelijk worden de gegevens niet verstrekt aan de minister maar aan de SVB, omdat zij het besluit in mandaat uitvoert, en is er aldus enkel sprake van een juridische verstrekking, en niet van een feitelijke verstrekking.

Datum
20 april 2023

Ons kenmerk
z2023-01678

heeft voor de uitoefening van zijn taak. De toelichting beschrijft dat het in het concept gaat om een *“verstrekking aan de minister voor zijn wettelijke taak in het kader van de Kaderwet SZW-subsidies”*.¹³

De AP merkt op dat *“zijn taak”* genoemd in artikel 72 van de Wet SUWI verwijst naar de taak van de minister in het kader van de Wet SUWI. Bijvoorbeeld het uitoefenen van bevoegdheden ten aanzien van zelfstandig bestuursorganen zoals de SVB.¹⁴ Met *“zijn taak”* lijkt gelet op de wetsgeschiedenis niet te zijn bedoeld de wettelijke taak van de minister in het kader van de Kaderwet SZW-subsidies.

De AP adviseert in de toelichting te verduidelijken welke taak onder de Wet SUWI de minister uitvoert waarvoor de SVB gegevens en inlichtingen moet verstrekken.

Grondslag verstrekking gegevens uit de BRP

De toelichting stelt voorts dat voor de uitvoering van het concept gegevens nodig zijn uit de BRP. Voor de grondslag voor de verstrekking uit de BRP door de colleges van Burgemeester en Wethouders (colleges) wordt verwezen naar artikel 54 van de Wet SUWI.¹⁵

De AP merkt op dat de gegevens niet kunnen worden verstrekt door de colleges. De verwachting is dat de gegevens van ongeveer 24.000 personen uit de BRP moet worden verstrekt.¹⁶ Op grond van artikel 3,5, vierde lid, van de Wet BRP in samenhang gezien met artikel 40 van het Besluit BRP dienen niet de colleges, maar de minister van BZK, feitelijk de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens, de gegevens uit de BRP te verstrekken. De grondslag daarvoor is gelegen in artikel 3,2 van de Wet BRP. De verstrekking van gegevens moet noodzakelijk zijn voor de goede vervulling van de taak van de minister.¹⁷

De AP adviseert de passage in de toelichting over de BRP aan te passen overeenkomstig het voorgaande.

Bewaartermijnen

Het concept bevat geen bewaartermijn voor de verwerking van persoonsgegevens door de minister.

Volgens het beginsel van opslagbeperking mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is.¹⁸ De AP acht het uit oogpunt van transparantie en rechtszekerheid wenselijk dat de wetgever de bewaartermijn voor de

¹³ Toelichting, p. 10.

¹⁴ Zie *Kamerstukken II 2000/01, 27588, nr. 9* (nota van wijziging), p. 11: *“Het nieuwe artikel 44a (van de Wet SUWI, het huidige artikel 72, red.) regelt op gelijke wijze als artikel 14 (het huidige artikel 20, red.) van de Kaderwet zbo's de algemene inlichtingen- en inzageplicht van de in dit wetsvoorstel genoemde bestuursorganen jegens de minister; dit betreft zowel toezichts- als beleidsinformatie.”* De toelichting bij artikel 14 van de Kaderwet zbo's stelt: *“dit artikel verschaft de minister een algemeen inlichtingenrecht alsmede het recht om zelf onderzoek te doen, voor zover dat redelijkerwijs nodig is voor de uitoefening van diens taak. «Diens taak» refereert aan de bevoegdheden die de minister heeft ten aanzien van het zelfstandig bestuursorgaan”*. Zie *Kamerstukken II 2000/01, 27426, nr. 3, p. 26-27*.

¹⁵ Toelichting, p. 11.

¹⁶ Toelichting, p. 10: *“Op basis van de genoemde voorwaarden hebben naar verwachting circa 24.000 personen van Surinaamse herkomst recht op het eenmalige bedrag van €5000”*.

¹⁷ Artikel 3,2, derde lid, Wet BRP.

¹⁸ Artikel 5, eerste lid, onderdeel e AVG.

Datum
20 april 2023

Ons kenmerk
z2023-01678

persoonsgegevens die worden verwerkt door de minister vastlegt, temeer omdat de AP het bij het voorliggende concept onaannemelijk acht dat er ruimte is voor het maken van afwegingen in individuele gevallen en de bewaartermijn ook niet onmiskenbaar uit de context volgt.

De AP adviseert om de bewaartermijn voor de verwerking van persoonsgegevens door de minister (eventueel in de vorm van een maximum) in het concept vast te leggen.

Werklast

De AP merkt op dat het concept naar verwachting niet zal nopen tot extra inzet door de AP.

Openbaarmaking van het advies

De AP is voornemens dit advies openbaar te maken op de website www.autoriteitpersoonsgegevens.nl zodra de tekst van het (gewijzigde) concept openbaar is. De AP verneemt graag het moment waarop openbaarmaking wordt verwacht, zodra dit bekend is.

Hoogachtend,
Autoriteit Persoonsgegevens,

Aleid Wolfsen
Voorzitter